

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Centvriæ Selectorvm Casvvm Conscientiæ. I. II. III.tia

Burghaber, Adam

Fribvrgi Brisgoiæ, 1665

21. Evagrivs Clericus, recitans Horas Canonicas absque vlla deuotione & interna attentione probabiliter non peccat mortaliter.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40942

hic non agnoscitur vlla ratio mortalis. Ergo, &c. Tum quia durissimum est dicere, hominem cum tali cognitione, si faciat iocosam, ac tenuissimum mendacium, peccare mortaliter, & mereri æternas inferni pœnas, cum nullam de peccato mortali habuerit cognitionem. Ergò tunc peccat solùm venialiter. Ergò etiam si grauis foret materia in seipsâ, si tamen cum eadem prorsus cognitione processisset, solùm peccaret venialiter, cum gravitas malitiæ in actu non desumatur tantùm ab ipsâ re extrinsecâ, sed intrinsecâ huius cognitione & amore.

Atque ex his patet etiã ad rationẽ in oppositũ, in quã cum *malitia mortalis* aliquo modo appareat, meritò voluntas eam acceptare censetur, quod secus se habet in casu nostro.

XXI. *Evagrius Clericus horas suas Canon. ad quas tenetur, absque vllâ devotione, & attentione internâ persolvit sponte inter illas cogitatione ad alia distractus. Queritur, An peccet mortaliter?*

Videtur sic peccare mortaliter. Ita Navarr. Sotus, Caietan. Less. Bonac Azor, Sanch. Reginald. Suarez T. 2. de Relig. L. 3. c. 4. Palao Tr. 7. D. 2. p. 3. & plures alij. Moventur, tum quia *C. dolentes*, præcipit recitationem devotam. tum quia absque internâ attentione nulla est oratio. Ergo hoc ipso, quod Evagrius sub mortali ad orationẽ obligetur, sub mortali quoque obligatur ad aliquam internam attentionem.

Resp.

Resp. Allatam hanc doctrinam, vti communissima est, ita probabilissimam esse, & omnino in praxi tenendam. Nihilominus in gratiam tum Confessariorum, tum Scrupulorum addimus, non improbabile esse, Enagrium absque vllâ internâ attentione, vel ad verba, vel ad sensum horum orantem, & sponte ad alia animo distractum non peccare mortaliter, & consequenter non teneri, repetere horas, non priuari fructibus &c. Ita D. Antonin. 3. p. Tit. 13. c. 4. §. 7. & 8. Durand. Gerson, Rosella, Angelus, Ledesma, Coninck, in 3. p. Q. 83. art. 6. num. 291. & alij apud Sanchez L. 7. Consil. cap. 2. dub. 28. n. 6. Ratio est. Tum quia probabile est, Ecclesiam extra Confessionem non habere iurisdictionem in occulta. Tum quia oratio absque vlla etiam attentione internâ est actus Religionis quoad substantiam; attentio enim, sicuti in alijs virtutibus moralibus, v. g. fortitudinis, temperantiæ &c. non requiritur, ita nec in actu Religionis.

Ad primum in contrarium dicimus. C. dolentes præcipi actum devotum externum, qui satis sit ad externam Religionem contra illos, qui inter recitandum fabulantur cum sæcularibus. Ad secundum negamus antecedens ex dictis. Sed vrgent. Incredibile est, actum virtuosum non exigere internam honestatem illius virtutis. Dicimus externum hunc actum absque interno non habere rationem

veræ virtutis, pertinere tamé ad Religionem, & Ecclesiæ præcepto satisfacere. Inquiunt. Sic etiam actus mali ex mala intentione ad eandem spectabunt. Negamus subsumptum, cum actus isti de se Religioni repugnent, vt ut a illas per actum etiam peccaminosum Ecclesiæ præceptum impleri possit, vt apertè concedit Coninck *loc. cit. num. 296.* Instant. Non apparet, quomodo oratio sine vlla etiam virtuali attentione & intentione sit actus Religionis. Dicimus ex eo apparere, quod oratio etiam merè externa ita sit ex se comparata, vt eam persoluens communi hominum sensu colere Deum velle censeatur; sicut è contrario adoratio externa idolo facta etiam absque interna intentione est actus idololatriæ; quia ita ex se est comparata, vt eam exhibens communi omnium iudicio idolo deferre cultum velle videatur.

XXII. *Euphrosina illustris familia virgo audit paris nobilitatis domicellas in vicina Provincia novâ vestium formâ indutas, & magnam peccatoris, mamillarumque partem nudatas incedere, quas ipsa cupit imitari, & ad eandem imitationem alias quoque nobiles puellas in eodem secum Gineceo versantes hortatur. Queritur. Vtrum, & quomodo Euphrosina hoc faciendo peccet.*

Videtur non peccare, aut non nisi venialiter. Tum quia mulier non tenetur ornamentalicita, & statui suo convenientia respuere
ob